

УКРАЈИНСКА КЊИЖЕВНОСТ 3

једносеместрални испит

Обавезни предмет

Трећи семестар

6 ЕСП бодова

Време одржавања: четвртак 09:45 – 11:15 часова

Место одржавања: учионица 21а

Циљ предмета

Теоријско упознавање студента са прегледом украјинске књижевности периода од почетка XV до краја XVIII века, са историјом украјинске културе наведеног периода, његовим најзначајнијим историјским и културним догађајима, са најистакнутијим представницима полемичке, црквене и оригиналне књижевности наведеног периода на примеру илустрација и одломака или целовитих дела на језику оригинала, усавршава технику читања, превода и анализе књижевног текста.

Садржај предмета

Преглед украјинске књижевности периода од почетка XV до краја XVIII века, историје украјинске културе наведеног периода, његових најзначајнијих историјских и културних догађаја, најистакнутијих представника полемичке, црквене и оригиналне књижевности наведеног периода на примеру илустрација и одломака или целовитих дела на језику оригинала, усавршавање технике читања, превода и анализе књижевног текста.

План часова:

1. Украјинске земље у саставу Великог кнежевства Литванског и Пољског краљевства. Украјинске земље под владавином страних држава (XIV-XV века). У саставу Литванске државе.
2. Пољска експанзија на украјинске земље. Пољско-литванска унија. Успон Московске кнежевине. Кримско ханство. Љублинска унија.
3. Украјинци у Речи Посполитој. Систем власништва у Украјини. Традиционално привређивање. Велика конјуктура на житарице. Јачање аристократије. Покмећивање сељака.
4. Настанак украјинског козаштва. Друштвено-политичко и војно уређење Запорошке Сече. Украјинске земље под владавином Рече Посполите (Спільна справа – Заједничка ствар. Култура Украјине XVI прве половине XVII века.

5. Ренесансно-хуманистичке тековине и украјински писци који су писали на латинском језику. Јуриј Дрогобич (око 1450-1494). Павло Русин из Кросна (око 1470-1517). Станислав Ориховски (1513 – 1566). «Еpicedion» непознатог аутора (крај XVI века). Најстарија украјинска штампана песма Дунаю, Дунаю, чого смутен течеш?

6. Утицај препорођене књижевности Јужних Словена. Кијевски митрополит Кипријан (? – 1406). Георгиј Цамблук. Делатност усмерена ка црквеној унији. Национално буђење украјинског народа. Свето писмо на украјинском језику. Поучна Јеванђеља (Учительні Євангелія). Утицај протестантизма у украјинским земљама. Књижевни језик и штампање књига. Препород православља.

7. Константин Острошки. Острошка академија. Братства. Делатност штампара Ивана Федорова. Настанак првих братстава. Друштвено-политичка делатност брастава. Лавовска братска школа. Даље ширење братских школа.

8. Кијево-Могилански колегијум. Од братске школе до академије. Структура и програм Кијевско-Могиланског колегијума.

9. Украјинска књижевност XV – XVI века. Иван Маркович Журнавицки (? – 1589). Васиљ Захоровски. Статути братских школа. Адам Чарховски (око 1565 - после 1599).

10. Андриј Римша (око 1550 - после 1595). Себастијан Фабиан Кленович (око 1550 – 1602).

11. Полемичка књижевност. Герасим Смотрицки (прва половина XVI в. – 1594). Лаврентиј Зизаниј – Тустановски (? око 1634). «Пересторга».

12. Иван Вишенски (око 1550 – око 1621). Карактер и утицај дела И. Вишенског. Мелетиј Смотрицки (1575-1633). Украјинска књижевност XVII века. Историјске прилике.

Оцењивање:

Присуство и активност на часу 20%, семинарски рад на једну од тема за семинарске радове 30%, усмени испит 50%.

Испитна питања:

1. Јуриј Дрогобич
2. Павло Русин из Кросна
3. Станислав Ориховски
4. Свето писмо на украјинском језику
5. Полемичка књижевност XVI – XVII века
6. Иван Маркович Журавницки
7. Васиљ Захоровски
8. Лаврентиј Зизаниј-Тустановски

9. Адам Чарховски
10. Иван Вишенски
11. Мелетиј Смотрички

Обавезна литература:

Украјинска књижевност XIV – XVIII века (*скрипта са вежбама*), припремили проф. др Јанко Рамач и мр Тања Гаев, Београд, 2008, 218 ст.

Препоручена литература:

1. *Антологија украјинске поезије XVI-XX века „У инат ветровима“*, приређивач др. Људмила Поповић, Завод за уџбенике и наставна средства Републике Српске, Српско Сарајево, 2002, 645
2. *Антологија украјинској поезији*, Кијв, Державне издавништво художњој літератури, 1957, 4 т.
3. Владимир Базилевський, *Вертеп*, Кијв, Криниця, 2004, 606
4. Володимир М. Литвин, *Исторія України*, Кијв, Наукова думка, 2006, 728
5. Возняк, М., *Исторія украјинској літератури I-II*, Львів, 1992–1994, т. I 286–691, т. II 3–555.
6. Грицай, М. С. *Украјинська література XVI-XVIII ст., I Фольклор*, Кијв, Видавништво Кијвског університету, 1969, 113
7. *Исторія украјинској культури*, том 2, Кијв, Наукова думка, 2003
8. *Исторія украјинској культури*, том 3, Кијв, Наукова думка, 2003
9. Ј. Тамаш, *Историја русинске књижевности*, Прометеј, Руске слово, Нови Сад, 2002, 672
10. Карпіловська Є. А. – Тарновецька Л. О., *Украјинська література XI–XVIII століть, Хрестоматія з коментарями*, Чернівці, 1997, 75–367.
11. Љ. Поповић, *Фокусна перспектива украјинске књижевности*, Универзитет у Београду, Филолошки факултет, Београд, 2007, 254
12. М. Грушевський, *Исторія украјинској літератури*, Кијв, Либідь, 1993, I: 386, II: 261, III: 282, Україна, 1993, 395
13. Микола Аркас, *Исторія України-Русі*, Кијв, Вища школа, 1991, 456
14. *Серця живе джерело: Антологија поезији*, Івано-Франківськ, Новая зоря, 2000, 175
15. *Украјинська література XIV-XVI ст*, Кијв, Наукова думка, 1988, 600
16. *Украјинська література XVII ст*, Кијв, Наукова думка, 1987, 605
17. *Украјинська література XVIII ст*, Кијв, Наукова думка, 1983, 694
18. Чижевський, Д., *Украјинське літературне бароко*, Кијв, 2003, 19–372.

Списак тема за семинарске радове:

1. Думе о херојској борби украјинског народа против пољског јарма
2. Украјинске историјске песме епохе козаштва (XV – прва половина XVII века)
3. Украјинске историјске песме епохе Колијивштине и Хајдамачине (друга половина XVII – XVIII века)
2. Козачке песме
3. Чумацке песме
4. Војничке или регрутске песме